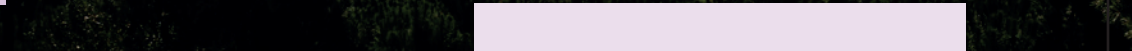

A GUARDA

> OIA

16,7 km
162,6 km a Santiago
CAMIÑO PORTUGUÉS
DA COSTA

- A entrada a Galicia pola costa comeza na Pasaxe (A Guarda). Despedimos Portugal no fermoso municipio e vila de Caminha. A Guarda creceu nas abas do imponente castro de Santa Trega, principal valor turístico e histórico desta localidade e un dos asentamentos prerromanos máis impresionantes do noroeste peninsular. Santa Trega tivo unha ocupación continuada entre os séculos I a.C. e I d.C. Desde o alto quedaremos abraiados ante a magnífica panorámica da foz do río Miño.

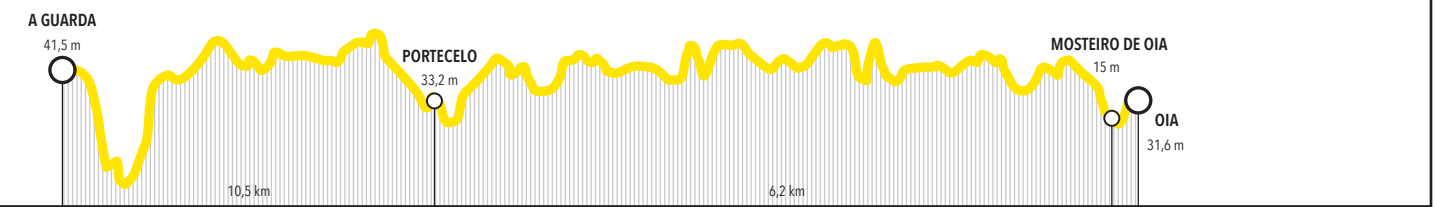
Encamiñámonos cara a Oia –municipio do Rosal– ao longo da liña costeira, co océano sempre aberto á nosa

esquerda, ofrecéndonos panorámicas de intensa beleza e forza. Este treito é practicamente chaira e co poucas sombras. No verán, a brisa mariña suaviza os rigores do sol.

Chegamos ao histórico mosteiro de Santa María de Oia, situado en plena liña litoral. Unha das denominacións que recibe esta ruta, “Camíño monacal”, procede precisamente da existencia deste lugar. O mosteiro formou parte da orde do Cister. A súa estratéxica localización axudou, en máis dunha ocasión, na defensa da costa, como aconteceu a mediados do s. XVII, cando os monxes lograron desbaratar un ataque da frota turca.

QUE VER

Na Guarda, o **castro de Santa Trega**, o máis emblemático e visitado dos poboados galaico-romanos galegos e declarado Monumento Histórico-Artístico Nacional en 1931. En varias das pedras do monte atopamos petróglifos elaborados 2.000 anos antes da ocupación do castro. O **estuario do río Miño**, especialmente atractivo á hora da baixamar e ao solpor, con xuncos, corvos mariños e anélidos sobre a marisma. Na gastronomía da Guarda é famosa a **lagosta**, á que se lle dedica unha festa no mes de xullo. En Oia, o **mosteiro de Santa María**, románico, gótico e barroco, e en fase de restauración.

OIA

> BAIONA

18,7 km
145,9 km a Santiago
CAMIÑO PORTUGUÉS
DA COSTA

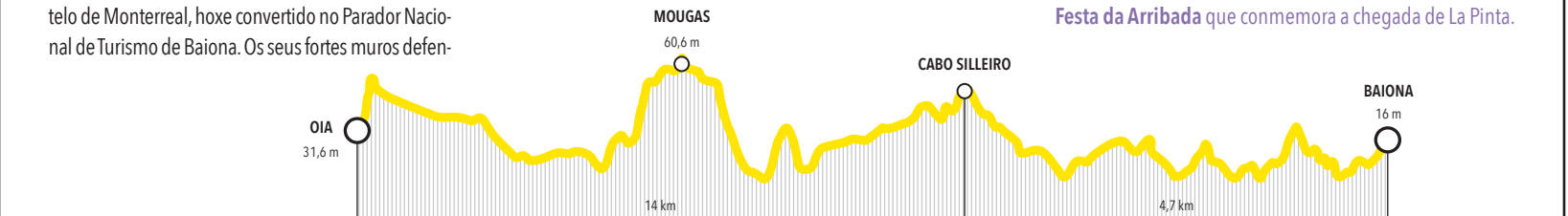
- Deixamos atrás a vila mariñeira de Oia e continuamos o camiño ao pé dos cantís. Pasamos polas inmediacións do porto do cabo Silleiro, extremo sur da ría de Vigo e punto principal de orientación dos navios que navegan estas augas. Ascendemos ata Baredo pola vella vera real. Baredo posúe un núcleo rural moi ben conservado, con camiños empedrados e unha xenuína arquitectura popular. Alén diso, o seu litoral rochoso permite apañar bos percebes.

sivos resistiron o ataque do corsario inglés Francis Drake, que desembarcou aquí en 1585. Alén do castelo, Baiona.

O 1 de marzo de 1493, Baiona é o primeiro porto de Europa que recibe a noticia do descubrimento de América, pois a ela chega a carabela La Pinta, capitaneada por Martín Alonso Pinzón. Esta vila mantén hoxe todo o esplendor do seu histórico pasado.

Baiona é, así mesmo, o comezo polo sur da magna ría de Vigo, protexida polas Illas Cíes, corazón do Parque Nacional das Illas Atlánticas que se poden visitar en barco desde aquí.

Uns quilómetros despois de Baredo chegamos ao castelo de Monterreal, hoxe convertido no Parador Nacional de Turismo de Baiona. Os seus fortes muros defen-

BAIONA

> VIGO

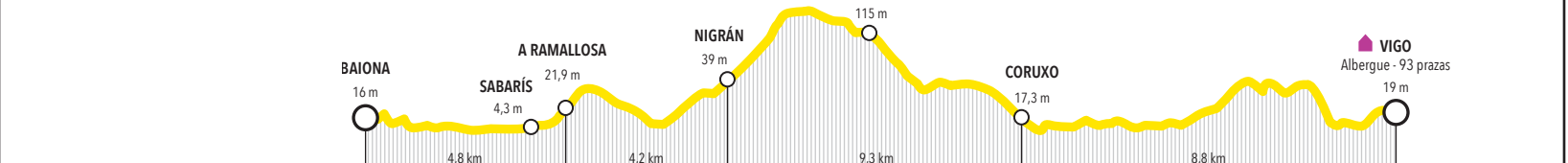
27,1 km
127,2 km a Santiago
CAMIÑO PORTUGUÉS
DA COSTA

- Despedímonos de Baiona. De camiño a Sabaris pasamos ante a histórica fonte do Pombal. Cruzamos o río Groba por unha ponte románica; máis adiante, a casa señorial de Cadaval e outra bellda ponte –tamén románica–, a da Ramallosa. Aquí comeza a foz do río Miñor, marisma de gran riqueza ecolóxica.

Seguimos polos coñecidos como Camiño do Souto e Camiño da Rosiña ata chegarmos ao núcleo de Nigrán. Os pazos de Urzaiz e Cea preceden a subida ao monte de San-román, que culminamos para chegar a Priegue.

A estrada C-550 será unha presenza constante. Por ela entramos no municipio de Vigo, a cidade máis grande de Galicia –300.000 habitantes e medio millón en toda a área metropolitana–, gran porto pesqueiro e de contedores, e cruceiros como os de Mallón e O Pereiro.

VIGO

> REDONDELA

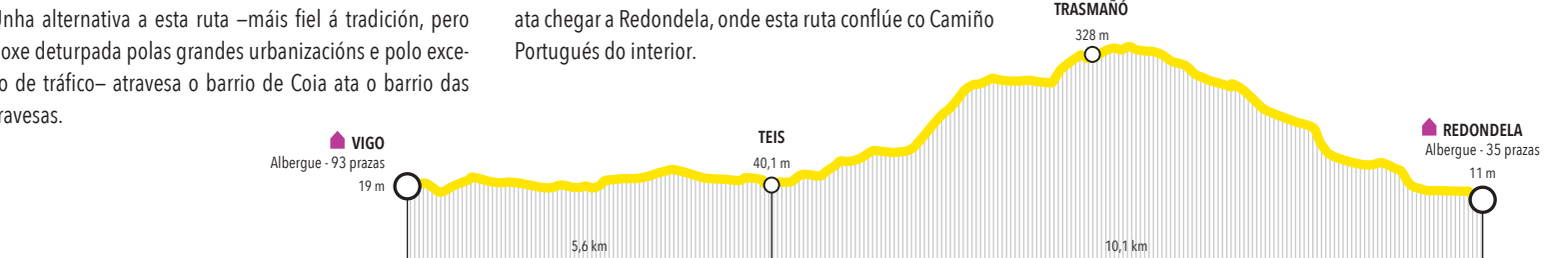
15,7 km
100,1 km a Santiago
CAMIÑO PORTUGUÉS
DA COSTA

- A mellor opción para entrar na cidade de Vigo é seguir, augas arriba, o leito do río Lagares, que desemboca na praia de Samil. O seu paseo fluvial permitirá que gocemos das súas zonas húmidas e da súa flora e fauna.

Unha alternativa a esta ruta –máis fiel á tradición, pero hoxe deturpada polas grandes urbanizacións e polo exceso de tráfico– atravesa o barrio de Coia ata o barrio das Travesas.

Desde o paseo de Alfonso XII baixamos cara a San Francisco e ao histórico barrio mariñeiro do Berbés.

Saimos de Vigo polo barrio de Teis –no alto do monte da Guía temos un gran miradoiro da cidade– e despois atravesamos A Paradela, Parada, Trasmahó, Rande e A Portela, ata chegar a Redondela, onde esta ruta conflúe co Camiño Portugués do interior.

TUI

> O PORRIÑO

18,1 km
117,5 km a Santiago
CAMIÑO PORTUGUÉS

O Porriño

QUE VER

- O acceso a Galicia realízase a través da ponte internacional que une as localidades de Valença (Portugal) e Tui (España) atravesando o caudaloso río Miño. Unha pista descende á praia da Fábrica, onde desembarcaban os peregrinos antes de se construír a ponte. Internámonos na zona histórica de Tui a través das avenidas de Portugal e Galicia. Aíña chegamos ao Parador de Turismo. Un marco informámonos de que restan 115 km ata Santiago. O encanto de Tui –unha das sete capitais do Antigo Reino de Galicia, declarada conxunto histórico artístico en 1967– respírase en cada unha das rúas, caellas e pasadizos da súa nobre zona histórica, un trazado urbano medieval presidiado polo románico e polo gótico da súa catedral de Santa María. Achegámonos ao templo polas rúas Bispo Maceira e pola Baixada ao Arrabal de Freanxo.

A ruta avanza pola capela da Virxe do Camiño, por Paredes de Abaixo e pola emblemática ponte de San Telmo, chamada Ponte das Febres. Así que a cruzamos transilamos por un frondoso bosque coñecido como A Ribeira. Chegamos á aldea da Magdalena. Acompañanos o río Louro, que divide os municipios de Tui e O Porriño. O seguinte núcleo é Orbenlle. Ao lonxe albisécense as canteiras de granito que fixeron famoso este lugar (o coñecido como “granito rosa”, que se exporta a países como Xapón ou EE.UU.).

Entramos pola rúa Manuel Rodríguez no puxante municipio do Porriño. Este concello, de orixe intimamente relacionada co Camiño de Santiago, é na actualidade unha importante vila industrial, das de maior crecemento demográfico da provincia de Pontevedra. A súa paisaxe urbana regálanos hoxe a obra do arquitecto Antonio Palacios, nado aquí en 1874: pasamos ante o Palacio Municipal, unha das súas grandes creacións (1924). Moi preto da ruta alzáanse o templo da rede de San Luis, a fonte do Cristo –unha das súas primeiras obras, de 1907– ou a farmacia Palacios (deseñada no ano 1912 para o seu irmán José).

Coa contemplación das creacións deste prestixioso arquitecto culminamos a etapa.

O PORRIÑO

> REDONDELA

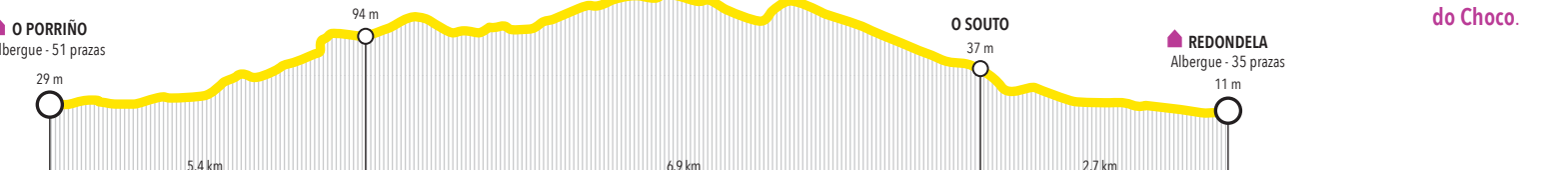
15 km
99,4 km a Santiago
CAMIÑO PORTUGUÉS

- Abandonamos O Porriño e axiña alcanzamos a capela das Angustias. Camilhamos pola beirarrúa da estrada Nacional 550, polo que lles debemos prestar especial atención aos vehículos (podemos tomar o ramal que nos desvía á dereita para evitar o tráfico). Intuímos, oculto, o paso do río

Louro. Deixamos atrás o barrio de Amieiro Longo e chegamos ao núcleo da Rúa, que outrora foi capital municipal de Mos. Unha cruz de pedra coa inscrición “Camiño de Santiago” marca o inicio da rúa dos Cabaleiros, que nos leva ao coñecido cruceiro do mesmo nome.

Polo lugar do Enxertado, co val ao leste, chegamos en lixeiro ascenso á capela de Santaquiño de Anta, un sinxelo monumento rodeado dunha fermosa carballería.

Un miliario romano –indicador de mil pasos que formaba parte da Via XIX que unía, como dixemos, Braga e Astorga– encamiñanos cara ao municipio de Redondela. Aíña entramos en Vilar de Infesta. Bosques de piñeiros e eucaliptos protagonizan estes quilómetros. Chegamos ao lendario lugar de Chan das Pipas. Saxamonde, Quintela e O Muro condúcennos ata Redondela.

QUE VER

En Vigo, o **Museo Quiñones de León**, no pazo de Castrelos, que conta cunha senlleira colección de pintura galega e arqueoloxía e cun xardín botánico. O **paseo do río Lagares**, O **parque do Castro**, a **lonxa** (o porto frigorífico de Vigo é o de maior capacidade de Europa) e o **paseo de Alfonso XII**, onde a oliveira que é símbolo da cidade. A **praza da Constitución**, corazón da zona histórica. A **igreja de Santiago**, neogótica (1896). E as ostras da **Pedra**. En Redondela, a **igreja de Santiago**, consagrada por Xelmírez en 1114, o **convento de Vilavela** (s. XVI), a **casa da Torre** (s. XVI) e os **viadutos do ferrocarril** (s. XIX). No mes de maio, Redondela celebra a súa **Festa do Choco**.

REDONDELA

> PONTEVEDRA

18 km
84,4 km a Santiago
CAMIÑO PORTUGUÉS

Pontevedra

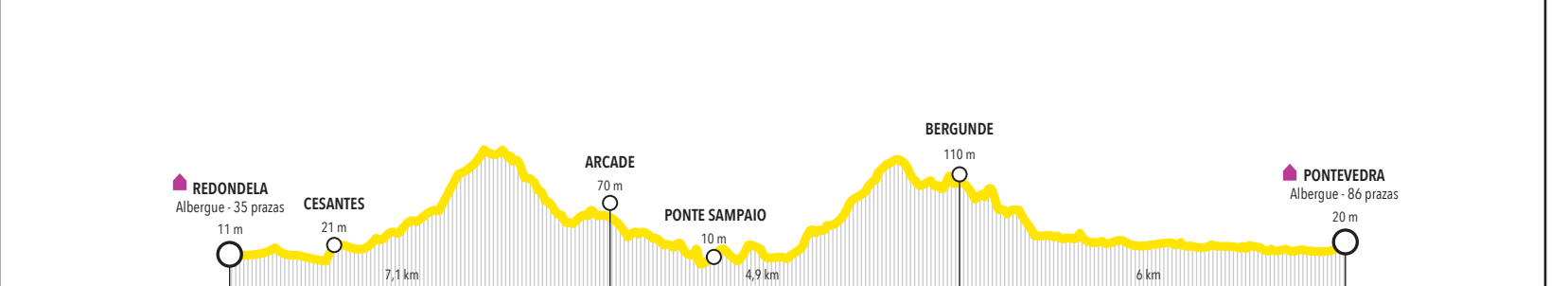

QUE VER

- Á saída de Redondela atópase a capela das Angustias. Entramos na parroquia de Cesantes. Á nosa esquerda, ao oeste, a impresionante ría de Vigo: no seu centro emerxen as illas de San Simón e Santo Antón; baixo as súas augas xacen os restos dos galeóns da batalla de Rande (1702) e, ao fondo, pecha a panorámica, entre bateas, a ponte colgante de Rande. Entramos na parroquia do Viso e chegamos ata Arcade (municipio de Soutomaior); atravesamos o centro urbano polas rúas de Portas, Lavandeira, Cima-devila, Veleiro, Barroncas..., ata chegar á histórica ponte medieval de Ponte Sampaio, sobre o río Verdugo.

Na metade da ponte comeza o municipio de Pontevedra. Percorremos a vila de Ponte Sampaio e continuamos por antigos e evocadores camiños empedrados, con tramos da propia Via romana XIX, como a subida pola Brea Vella da Canicouva.

Ímonos achegando a Pontevedra a través da Boullosa, Santa Comba de Bértola, a capela de Santa Marta, Tomeza, O Casal do Río e O Marco (no Pobo podemos coller o ramal que nos desvía cara á esquerda –tramo complementario–). A rúa Otero Pedrayo e a glorieta de Compostela condúcennos ao santuario da Virxe Peregrina, á rúa Soportais, á praza do Teucro e á rúa Real. O impresionante centro histórico da cidade agarda por nós.

PONTEVEDRA

> CALDAS DE REIS

22,8 km
66,4 km a Santiago
CAMIÑO PORTUGUÉS

Área recreativa do río Barosa, Barro

QUE VER

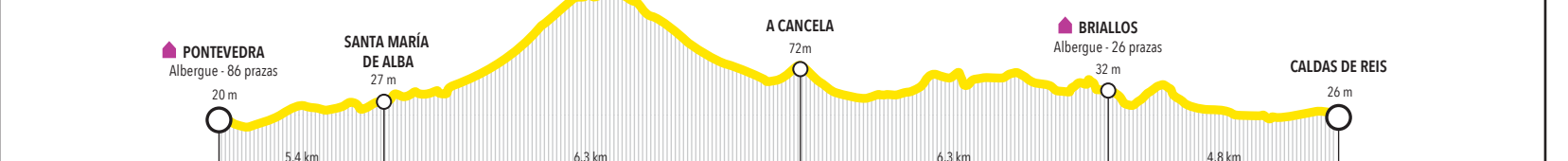
- O Camiño sae de Pontevedra pola rúa da Santiña, logo de atravesar o río Lérez pola ponte do Burgo. Abeiramos a extensa marisma da Xunqueira de Alba. A ruta pasa entre a vía do tren e o río Granda. Ascendemos ata o lugar de Pontecabras e á igrexa e reitoral de Santa María de Alba. En Guixilde fixo unha parada o arcebispo de Santiago, Diego Xelmírez, no seu camiño de Braga a Compostela.

Pasada a capela de San Caetano espéranos os frondosos bosques de Reiris e Lombo da Maceira. Entramos no municipio de Barro a través dunha pequena ponte de pedra que cruza o regueiro chamado O Rego do Cárcere. Desde San Mauro continuamos por San Mamede da Portela. Atravesamos a ponte sobre o río Areal, que introduce o peregrino –entre grandes casas de pedra– en Valbón. Dous interesantes cruceiros séanos ao paso; un deles xunto á casa de Amónisa; outro exhibe no seu fuste unha talla de Santiago peregrino mirando cara ao norte, a Compostela. Un terceiro cruceiro, o solitario Soutelo, completa a tríade destas xenuínas esculturas que naceon como encrucillada de camiños.

A partir de aquí cómpre atender á sinalización, pois son continuos os cruzamentos e as voltas do Camiño, coa estrada N-550 sempre presente, e a nova vía férrea de alta velocidade que alterou a paisaxe. O lugar da Seta (concello de Barro) e Briallós (concello de Portas) condúcennos ao termo municipal de Caldas de Reis. Alternan pequenos tramos de carreiros, camiños de terra e pistas asfaltadas.

Chegamos ao fermoso núcleo de Tivo, onde o camiñante afronta o último treito desta etapa, xa ás portas de Caldas de Reis. Pasamos ante a igrexa de Santa María e entramos en Caldas, vila termal, a **Aquele Celenis** citada no coñecido como “Itinerario de Antonino” –un documento do século III onde aparecen recollidas as rutas do Imperio romano– e bañada polos ríos Umia e Berraña.

Seguimos pola rúas Santa Marta e Ferrería e cruzamos a ponte sobre o Umia, que achega o peregrino á fonte de augas termais que lle dan nome á vila desde a época romana. Seguimos pola rúa Real e atravesamos outra ponte, esta medieval e de grande encanto sobre o río Berraña. A capela de San Roque, ao final da rúa homónima –que enlaza coa estrada N-550– marca o final desta etapa.

CALDAS DE REIS

> PADRÓN

18,7 km / 43,6 km a Santiago
CAMIÑO PORTUGUÉS

Santiagoño do Monte, Padrón

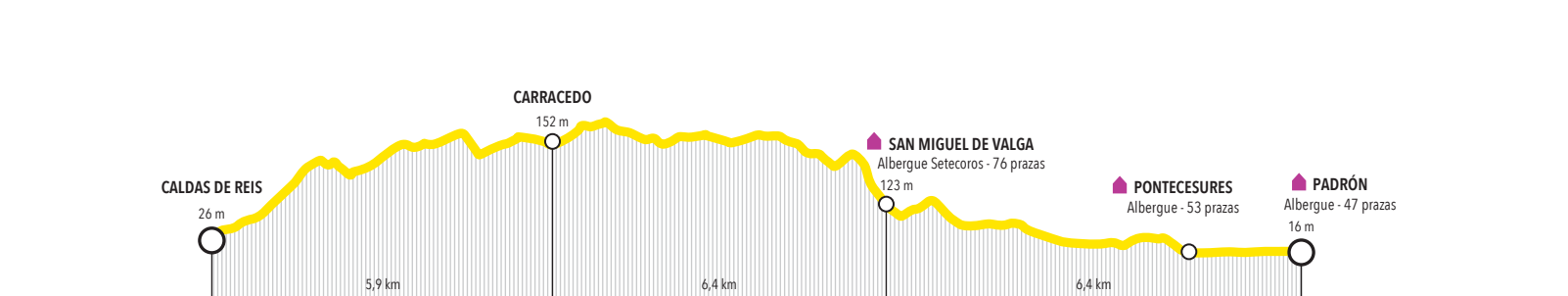
QUE VER

- A saída de Caldas lévase a cabo pola N-550, inda que deseguida nos incorporamos a un fermoso camiño. A ruta comeza en ascenso ata chegar ao conxunto de Santa Mariña de Carracedo. Logo discorre polos lugares de Casalderrique e Casal de Eirigo. Empeza o municipio de Valga.

O núcleo do Pino dálle paso ao monte Castelo, con profundos bosques bañados polas augas do río Valga e zarpapicados de antigos muíños. Os seguintes lugares desta etapa son Cima-devila, a ponte sobre o río Fontello, Cedelo e Condide –xa en Pontequesures–. Desde o miradoiro de Pino Manso obtemos unha ampla vista do val do río Ulla.

A ruta transita agora polo barrio máis antigo da vila de Pontequesures. Despois dela cruzamos a ponte sobre o Ulla (de orixe romana, inda que hoxe desvirtuada) que separa as provincias de Pontevedra e A Coruña. Aquí comeza o municipio coruñés de Padrón, berce da tradición xacobea, fermosa e monumental localidade bañada polo río Sar. A entrada na vila realízase polo campo da feira, antes de internarmos no paseo do Espolón. No centro histórico érguese a igrexa de Santiago de Padrón, onde se garda O Pedrón.

Conxunto monumental de **Santa Mariña de Carracedo**. No monte Castelo, os **muíños tradicionais**. En Pontequesures, a **igreja de San Xulián de Requeixo**, románica. O **antigo porto de Padrón**, onxinario do s. XII; segundo a tradición, ata aquí chegou desde Xafá (Palestina), no século I, o corpo do Apóstolo. O **paseo fluvial** do río Sar. A **igreja de Santiago**, que custodia O **Pedrón**, unha ara romana dedicada a Neptuno e onde disque amariou a **Barca de Pedra**. A **fonte do Carne** (s. XVIII). O **xardín botánico**. A **Casa Museo de Rosalía de Castro**, a gran poetisa galega. A **igreja de Santa María de Herbón**, románica, na aldea famosa polos seus **pementos**.

PADRÓN

> SANTIAGO

24,9 km a Santiago
CAMIÑO PORTUGUÉS

Praza do Obradoiro, Santiago de Compostela

QUE VER

- Saimos pola rúa Dores, atravesamos o río Sar e chegamos a Iria Flavia, hoxe parroquia de Padrón, pero que foi cidade romana e logo sé episcopal ata o s. XII. Pasamos ante a Fundación Camilo José Cela. Cruzamos a N-550 (podemos tomar o ramal que nos desvía á dereita para evitar o tráfico). O val do Sar nure aldeas tradicionais como A Pousa, O Souto, O Ruieiro, Cambelas ou Anteportas.

Chegamos ao santuario da Escravitude. Tras el, os vales de Padrón e magníficas vistas das terras da Maía. Descendemos ata A Anqueira de Suso. Percorremos O Faramello e chegamos ao albergue de Teo (unha opción de descanso). En canto remata a subida alcanzamos Rúa de Francos e, a seguir, Osebe.

No Milladoiro –o “humilladoiro”, é dicir, onde os peregrinos se “humillaban” ou se axonillaban ao ver por vez primeira a catedral– xa se respira Compostela: accedemos primeiro pola Rocha Vella e pola Ponte Vella para cruzar o río Sar. Aquí temos dúas opcións: seguir polo Choupana (onda o Hospital Clínico), capela de Santa Marta e rúa Rosalía de Castro; ou ben polo barrio de Conxo. Ambas conflúen na praza de Vigo.

O Camiño internase na zona histórica a través da Porta Faxeira e da rúa do Franco. A entrada tradicional na catedral dos peregrinos do Camiño Portugués lévase a cabo pola praza das Praterías.

En **Iria Flavia**, a **Fundación Camilo José Cela**, sita nas **Casas dos Cónegos**, construídas a finais do s. XVIII. En **fronte dela**, a **colexiata de Santa María de Iria**. Acanoad á colexiata, o **cemiterio de Adina**, onde está enterrado Cela e que conserva tamén unha necrópole sueva (s. VI). O **santuario da Escravitude** (s. XVIII). O **cruceiro gótico** de Rúa de Francos. A 500 m do Camiño, a **ponte sobre o río Tinto** (s. XVIII) e as ruínas do lendario **Castro Lupario**, onde vivía a raíña Lupa. As ruínas do **castelo da Rocha Forte** (s. XV). A **igreja de Santa María de Conxo** (s. XVIII), co seu Cristo de Gregorio Fernández. A **compostela rúa do Franco** é, talvez, a máis animada da cidade.

